

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(2228)

Wspólne posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych (169.)
oraz Komisji Ustawodawczej (417.)
w dniu 26 maja 2011 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy (druk senacki nr 1227).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 31)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych Leon Kieres)

Przewodniczący Leon Kieres:

Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Spraw Zagranicznych poświęcone debacie nad projektem uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Inicjatywa zrodziła się w związku z wizytą przewodniczącego zgromadzenia ludowego, narodowego Republiki Mołdowy i w wyniku jego spotkań z marszałkiem Sejmu i marszałkiem Senatu. Zresztą dzisiaj po południu dojdzie... Tak, panie Melchiorze?

(Głos z sali: Tak.)

...Do takiego spotkania – także z moim udziałem, o ile wiem – w Senacie z panem marszałkiem.

W czasie spotkań uzgodniono zaproponowanie sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych i senackiej Komisji Spraw Zagranicznych debaty nad inicjatywą powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy. Przypominam państwu, że takie zgromadzenie istnieje, gdy idzie na przykład o parlamenty polski i litewski. Komisja sejmowa podjęła już taką uchwałę, bez żadnych kontrowersji, i będzie ona przedmiotem debaty na posiedzeniu plenarnym Sejmu jeszcze w tym tygodniu. Jest też taka możliwość, że jeżeli nasze komisje debatujące dzisiaj w połączonych składach zaakceptują projekt uchwały, to jeszcze dzisiaj zostanie on przedłożony panu marszałkowi z wnioskiem o uzupełnienie porządku obrad, tak że Senat na obecnym posiedzeniu plenarnym będzie mógł zająć się tym właśnie projektem.

Projekt uchwały macie państwo przed sobą. Właśnie w tym brzmieniu został on przyjęty również przez sejmową Komisję Spraw Zagranicznych.

Proszę pana dyrektora, żeby przedstawił ewentualne uwagi legislacyjne.

**Wicedyrektor Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu
Adam Niemczewski:**

Nie wnosimy uwag o charakterze legislacyjnym. Tak jak pan przewodniczący powiedział, uchwały Sejmu i Senatu będą identyczne... to znaczy prawie identyczne, bo w Sejmie oczywiście akcenty są...

(Przewodniczący Leon Kieres: Tak, tak. Na Sejm.)

...dotyczą Sejmu i powołania posłów do zgromadzenia parlamentarnego, ale uchwały są identycznej treści merytorycznej. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo.

Jest z nami również pan senator Piotr Wach, który jest szczególnie zaangażowany jako nasz reprezentant w prace w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy. Jest tam chyba ekspertem monitorującym sytuację w Republice Mołdowy.

Witam jednocześnie panią Annę Kostrzewę, zastępcę dyrektora Departamentu Wschodniego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Czy pani dyrektor chciałaby zabrać głos w sprawie tej inicjatywy?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Rozumiem, że to jest, ale i nie jest zaskoczenie. Jak powiedziałem, w Sejmie ta sprawa była już przedmiotem refleksji.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Wschodniego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Anna Kostrzewa:**

Dzień dobry państwu. Przepraszam za drobne spóźnienie.

Nie jest to zaskoczenie, bo wczoraj sprawa była procedowana w Sejmie, a wcześniej my – i nie tylko my – dołożyliśmy starań, żeby inicjatywa w ogóle doszła do skutku, bo jest to dla nas bardzo ważna inicjatywa. Mołdowa przybiera na znaczeniu w kontekście naszej polityki wschodniej, w kontekście Partnerstwa Wschodniego, również w kontekście zabiegów unijnych o zajęcie się... o pewną ofertę dla Europy Wschodniej. Mołdowa jest więc bardzo ważna i jak na razie zachowuje się bardzo dobrze, jest chwalona na wszystkich możliwych forach. Ostatnio mieliśmy też okazję doprosić Mołdowę do spotkania przedstawicieli ministerstw spraw zagranicznych Trójkąta Weimarskiego i to spotkanie było bardzo owocne. Robimy bardzo wiele na tym polu i to jest bardzo istotny aspekt naszej działalności. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo, Pani Dyrektor.

Otwieram dyskusję.

Proszę bardzo. Pan senator Klimowicz, pan senator Wach.

Senator Paweł Klimowicz:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Mam pytanie co do trybu podejmowania uchwały: dlaczego jest tu taki nagły tryb? Czy to wczoraj się okazało, że jutro uchwała musi być? Czy nie można tego robić w normalnym trybie? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Leon Kieres:

Mogę powiedzieć tylko jedno: że prawdopodobnie w związku z wspomnianą wizytą taki tryb został przyjęty. Ale nie widzę tutaj specjalnych problemów, gdy idzie o takie postępowanie, zresztą taki tryb został przyjęty także w Sejmie.

Senator Paweł Klimowicz:

Przepraszam, może to...

(Przewodniczący Leon Kieres: Nie, nie, ale...)

...wygląda tak, jakbym się czepiał, ale to dotyczy wielu spraw, więc... To nie jest pierwsza taka sprawa. Nie mówię, że tak bywa podczas...

(Przewodniczący Leon Kieres: ...prac komisji.)

...obrad tej komisji, tylko po prostu taki tryb jest bardzo często przyjmowany.

(Przewodniczący Leon Kieres: Ja się z panem zgadzam. Tak, oczywiście.)

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Leon Kieres:

Zgadzam się z panem. Także ostatnie sygnały dotyczące naszych relacji z Mołdową, prezydencja polska... Rozumiem, że można by było jeszcze poczekać, ale też dobrze by było, żeby również Senat, w tym samym czasie co Sejm, zajął się sprawą.

Pan senator Wach, proszę bardzo.

Senator Piotr Wach:

Dziękuję bardzo.

Jestem tu gościem, ale jeśli państwo pozwolą, to kilka zdań powiem i na ten temat, i na temat Republiki Mołdowy. Jestem stałym sprawozdawcą Rady Europy, wspólnie z Lise Christoffersen, w kwestii monitorowania tego kraju, a właściwie wypełniania przez Republikę Mołdowy zobowiązań członkowskich. Na wiosnę tego roku byłem, właściwie byliśmy razem w tym kraju i przez szereg dni spotykaliśmy się i z władzami, i z opozycją. Byliśmy też w samozwańczej republice Naddniestrza, Pridniestrowiu, i – bo w tym małym kraju jest również jeszcze wewnętrzna autonomiczna republika turecka – w republice Gagauzji.

Republika Mołdowy to kraj, który z jednej strony, formalnie, jest najbiedniejszy w Europie – ma najniższe PKB na głowę – a z drugiej strony z wszystkich krajów post-sowieckich, postjugosłowiańskich chyba najsolidniej i z wielkim trudem buduje demokrację. Przeżywa obecnie, czyli od dwóch i pół lat, kryzys, jest to właściwie kryzys konstytucyjny, ponieważ parlamentarzyści nie są w stanie wybrać prezydenta. Wizytująca Polskę osoba, Marian Lupu, przewodniczący parlamentu, pełni obecnie funkcję prezydenta, a jest tak już od dwóch i pół roku. Przedtem, przed wyborami, które odbyły się w grudniu zeszłego roku, tę funkcję też pełnił przewodniczący parlamentu, Vlad Filat. Kraj funkcjonuje, bo prezydent zastępca, to znaczy przewodniczący parlamentu, ma pełne uprawnienia – on nie ma limitowanych uprawnień, więc kraj funkcjonuje – ale przez tę sytuację traci trochę wiarygodność inwestorów, na której mu bardzo zależy, bo jest to w sumie biedny kraj. W pełni jednak, powiedziałbym, przestrzega, stara się przestrzegać zasad demokracji. Poprzedni rządzący prezydent Vladimir Voronin po dwóch kadencjach elegancko, bez żadnego problemu ustąpił. Problem kraju, ten konstytucyjny, polega na tym, że prezydenta wybiera parlament stujednoosobowy i trzeba sześćdziesięciu jeden głosów, żeby wybrać prezydenta. I mimo że rządząca koalicja, tak zwana proeuropejska, zyskuje w kolejnych wyborach coraz więcej głosów, to siła partii komunistycznej, która tak się zresztą nazywa, jest na tyle duża, że... No, w tej

chwili brakuje dwóch głosów do tego, żeby koalicja rządząca była w stanie wybrać prezydenta. Różne rozwiązania są tam proponowane, ale kraj...

My mamy pewien sentyment do tego kraju. Przed wojną to była tak zwana Besarabia. Tak, to jest to, co kiedyś było właściwie Besarabią. I jeżeli weźmiemy pod uwagę naszą Bukowinę, to jej część wchodzi w granice Republiki Mołdowy.

Jest to wspaniały kraj, z tych wszystkich, w których byłem, najrzetelniej budujący demokrację, walczący z korupcją, która jest tam problemem. Jest to też kraj o spuściznie trochę rumuńskiej... W dodatku Rumuni przez lata zsyłali tam, za karę, najgorszych urzędników, więc można sobie wyobrazić, jakie tam były problemy z tym związane.

Myślę, że krok naszego parlamentu, żeby wesprzeć ten kraj w budowaniu demokracji, żeby tchnąć trochę nadziei – bo młodzież tam właściwie w dużej mierze ubiega się o paszporty rumuńskie, dostaje je i wyjeżdża pracować na Zachód... A to jest kraj, który warto wesprzeć, bo należy on w jakimś sensie do naszej rodziny, leży w kręgu naszego zainteresowania. Mamy tam dużą, elegancką ambasadę, mamy aktywnego ambasadora, obecnie jest nim Bogdan Luft. Myślę, że podjęcie uchwały byłoby właściwym krokiem i – mimo chyba słusznych zastrzeżeń pana senatora – warto to zrobić teraz, uczynić ten gest natychmiast, bo chyba formalnie jej tekst jest poprawny, i warto dać temu krajowi jakąś nadzieję i satysfakcję, że ma nasze wsparcie również ze strony parlamentarnej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo.
Proszę.

Senator Piotr Zientarski:

Ja również chciałbym wyrazić pełną akceptację dla treści uchwały. Uważam, że to, iż podejmujemy uchwały szybko, jest chyba zaletą, tym bardziej że tutaj nie ma kontrowersji ani co do zasady, ani co do treści. W związku z tym myślę, że to jest zaleta.

Chcę jednak zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt, który w moim przekonaniu też jest bardzo istotny. Jako członek Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą dwa bądź trzy lata temu, już dokładnie nie pamiętam, uczestniczyłem w Polskiej Wiośnie w Kiszyniowie – też oczywiście byłem w Gagauzji – i byłem zafascynowany aktywnością Polonii, która tam działa. Obchody trwały ponad dwa dni, od rana do wieczora prezentowały się różnego rodzaju zespoły: taneczne, muzyczne itd. Przez dwa pełne dni, od rana do wieczora! Nie byłem u żadnej takiej Polonii, gdzie widziałbym tak wiele zespołów, tak wielką aktywność artystyczną i polonijną. Tak że myślę, że również ten aspekt, iż tam jest bardzo aktywna Polonia, jest dodatkowym uzasadnieniem poparcia uchwały.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo.

Powiem państwu szczerze, że ja też czuję się trochę niezręcznie, że w trybie pilnym zwołano posiedzenie komisji, no ale... Jest tu przewodniczący zgromadzenia narodowego Mołdawii, pan Lupu, są pewne rozmowy, jest inicjatywa, która w gruncie

rzeczy nie budzi kontrowersji, do tego ona wpisuje się w ramy Partnerstwa Wschodniego i polskiej prezydencji, a partnerstwo jest jednym z priorytetów polskiej prezydencji. Stąd też uznałem, że skoro Sejm już tę inicjatywę akceptuje – tam nie ma sporów, jak powiedziałem, międzyklubowych w tej sprawie – to również Senat może w tym samym czasie, w czasie tej wizyty, z taką inicjatywą wystąpić czy przyłączyć się do inicjatywy sejmowej, czy też... W gruncie rzeczy będzie to wspólna inicjatywa obydwu izb polskiego parlamentu. Stąd też to dzisiejsze, zwołane w trybie rzeczywistocie nadzwyczajnym spotkanie naszych dwóch komisji.

Czy ktoś jeszcze z państwa chce zabrać głos?

Bardzo proszę, pan senator Klimowicz...

Senator Paweł Klimowicz:

Panie Przewodniczący!

(Przewodniczący Leon Kieres: ...którego bardzo lubię i cenię.)

Ja chciałbym być dobrze zrozumiany...

(Przewodniczący Leon Kieres: Ależ, Panie Senatorze, nie...)

...bo ja absolutnie nie mam pretensji do pana przewodniczącego, tylko chodzi mi o zasadę, o fakt, że pewne rzeczy można planować. Rozumiem pana przewodniczącego i proszę absolutnie nie traktować tego tak, że ja... Nie zgodzę się jednak z panem przewodniczącym Zientarskim, że tryb szybki jest bardzo dobry. Nie jest dobry. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Czasami jest dobry, czasami nie jest, ale to sobie wyjaśnimy w kuluarach. Nie ma między nami sporu. Pan ma rację, Panie Senatorze, w żadnym wypadku nie kwestionuję pana prawa do formułowania tego rodzaju opinii. Ja z kolei tłumaczę się, żeby też oddać panu szacunek.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa jest za poparciem uchwały? Proszę podnieść rękę. (14)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Ale pani marszałek przynajmniej chodzi na posiedzenia komisji, a są tacy, co nie chodzą.)

(Rozmowy na sali)

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: To o czymś świadczy.)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Senator sprawozdawca...

(Senator Piotr Zientarski: Ja proponuję, ażeby pan przewodniczący.)

Dobrze, skoro państwo nie zgłaszacie sprzeciwu, to... A może pan senator Klimowicz?

(Senator Paweł Klimowicz: Nie, nie.)

(Wesołość na sali)

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 46)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851